

Materialul arheologic recoltat în vara anului 1978 pe terenul situat la sud de satul Ulmeni (reședința de comună) provenea dintr-o așezare care se datează în perioada de sfârșit a epocii bronzului și dintr-un complex datat, larg, în sec. II—IV e.n. Cele două obiective arheologice ocupă o suprafață de aproximativ 50 ha, în jurul „Movilei lui Reteșan”, situată pe fosta moșie „Brădeanca” (fig. 1).

În anul 1979, într-o campanie de scurtă durată, am început investigarea complexului din sec. II—IV e.n., din punctul cel mai vestic în care apărea material arheologic¹. La 300 m vest și 40 m sud de centrul Movilei lui Reteșan a fost amplasată prima secțiune — S.1. — cu suprafața 50 × 1,5 m, cercetată parțial. Deși foarte restrânse, cercetările întreprinse atunci ne-au permis să stabilim stratigrafia stațiunii, iar materialul arheologic recoltat a confirmat datarea sitului, indicând prezența unei necropole. În cursul campaniei a fost salvat inventarul unui mormânt de incinerare, situat în talvegul sudic al canalului, în imediata vecinătate a (la sud de) Movilei lui Reteșan (fig. 1) în afara secțiunii².

Cercetările au fost reluate în 1982. Am re-deschis secțiunea S1, urmărind epuizarea cercetării pe întreaga suprafață vizată în 1979. Pentru extingerea investigațiilor, am prelungit S 1 cu 100 m spre est. Observațiile stratigrafice din primul tronson s-au confirmat, dar au apărut și elemente noi. Succesiunea stratigrafică este următoarea :

1. strat de pământ arabil, negru-marونی, măzăros, cu grosimea de 0,10—0,25 m ;

2. strat de depuneri aluvionare succesive de nisip și argilă galbenă, cu grosimea de 0,10—1,25 m ;

¹ Suprafața ocupată de cele două obiective arheologice este străbătută de o rețea de canale de drenaj. Amenajarea acestor canale (în 1978) a permis recoltarea primelor materiale arheologice. La cca 40 m sud de Movila lui Reteșan, aproximativ pe direcția est-vest, a fost săpat un canal care „taie” suprafața ocupată de așezare și necropolă. Acest canal ne-a permis să stabilim, cu aproximație, limitele spre est și vest ale obiectivelor arheologice.

² Rezultatele cercetărilor din 1979 au fost publicate în „Materiale și cercetări arheologice”, Tulcea, 1980, p. 668—671.

3. strat de pământ negru compact, bine tasat, cu grosimea de 0,55—0,75 m ; conține material arheologic — fragmente ceramice, oase etc. ;

4. strat de pământ marونی argilos, cu grosimea de 0,15—0,40 m ; conține material arheologic ;

5. strat de pământ galben, argilos, steril arheologic.

Depunerile au grosimi variabile și o anumită înclinație de la est spre vest, straturile care suprapun nivelul 3 (de pământ negru, compact) fiind mai groase în partea de vest a secțiunii (până la 1,50 m) și mult mai subțiri în partea de est a acesteia (0,15—0,40 m).

Materialul arheologic — reprezentat în cea mai mare parte de fragmente ceramice și oase — este mai frecvent în partea dinspre est a secțiunii.

În campania 1982 s-a încheiat cercetarea tronsonului deschis în 1979, carourile 1—25³. În carourile 26—75 (porțiunea deschisă în 1982) au fost săpate integral nivelurile 1, 2 și, parțial, nivelul 3 (în care apare material arheologic antic).

Au fost cercetate patru gropi și două complexe (fig. 2/1).

Groapa 1 — de formă rotundă, taie și suprapune parțial groapa 4 și este tăiată de groapa 3 (fig. 2/2). Coboară din nivelul 3, (s-a observat de la —1,60 m), are diametrul maxim de 0,90 m. Umplutura este pământ negru-cenușiu, granulat. În partea superioară (—1,60—1,70), în umplutură, au apărut mai multe fragmente ceramice de culoare roșie, lucrate la roată și un fragment de toartă de amforă — roșie. La adâncimea de —1,70—1,85 m au fost depuse, grupat, mai multe oase de animal. Sub acestea au apărut fragmente ceramice, lucrate cu mâna și la roată și câteva cochilii de gasteropode.

Groapa 2 — situată în caroul 7 (fig. 2/1) coboară de la baza nivelului 3 și se adâncește până la —2,57 m. Umplutura era pământ negru-cenușiu. Conținea câteva fragmente ceramice, lucrate la roată.

³ Caroiul s-a făcut de la vest spre est, din 2 în 2 m.

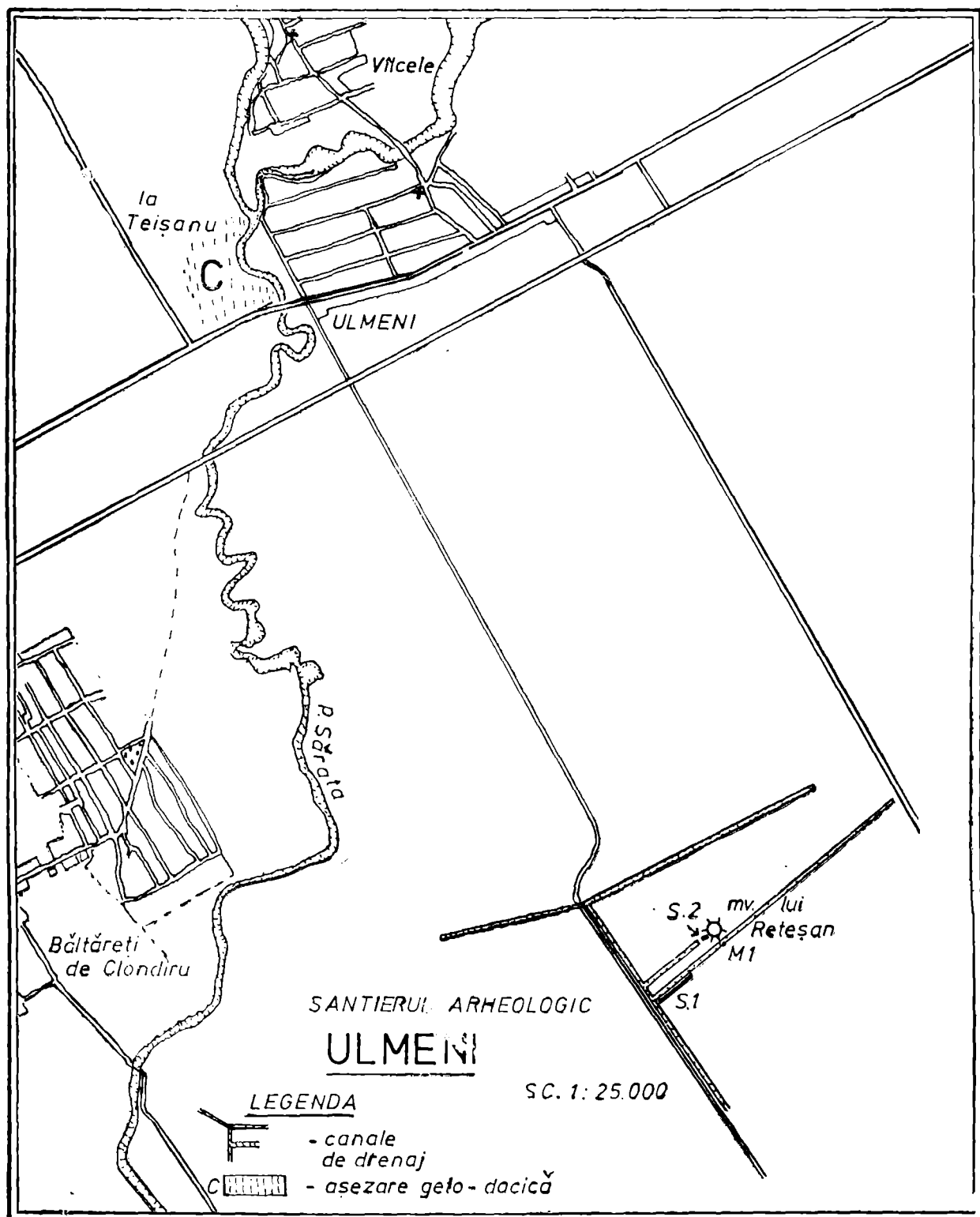
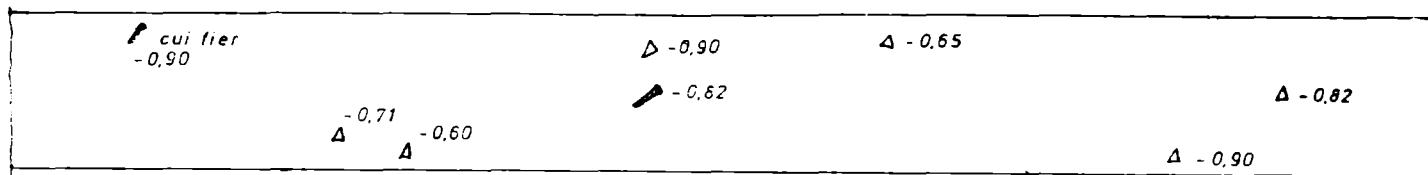
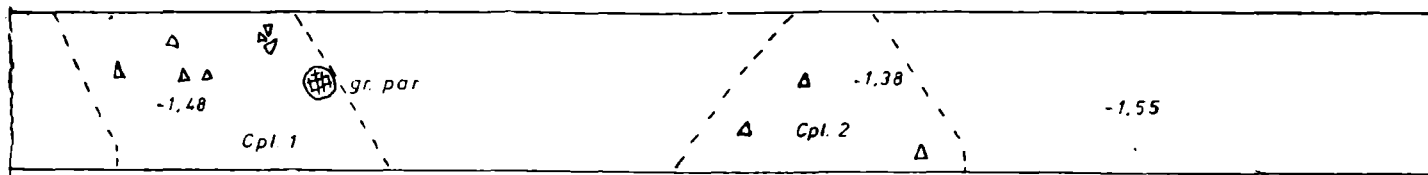
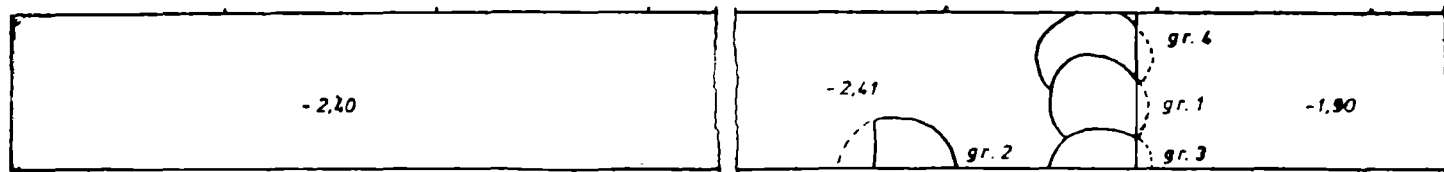

Fig. 1. Săpăturile arheologice de la Ulmeni.

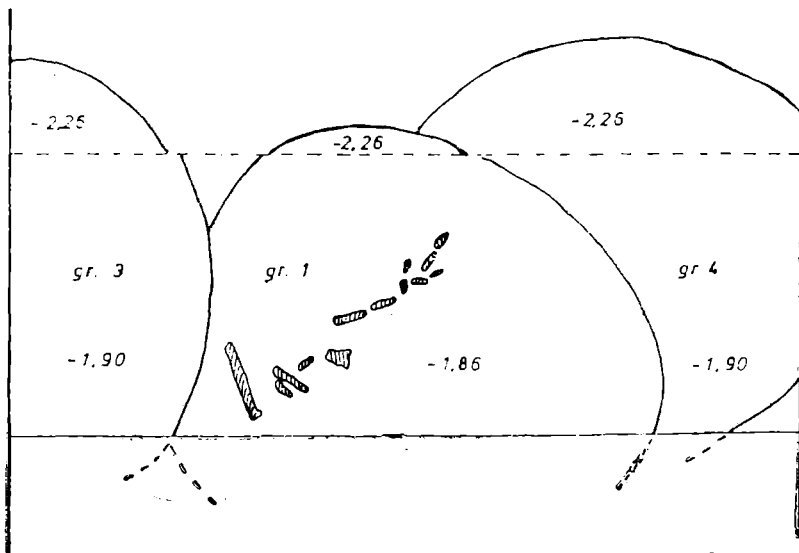

SC 1150

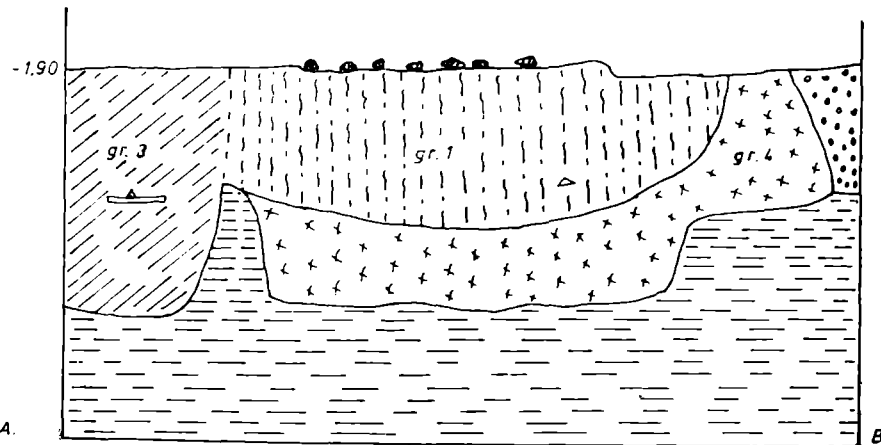
LEGENDA

Δ - ceramică

o - oase

SC. 1: 10

LEGENDA

- negru-cenusiu, granulat
- galben-verzui, tasat
- galben-mariniu

- mariniu argilos
- galben argilos
Δ - ceramică
o - oase

Fig. 2. Ulmeni. 1 planul secțiunii I; 2 gropile 1, 3, 4 (A plan; B profil).

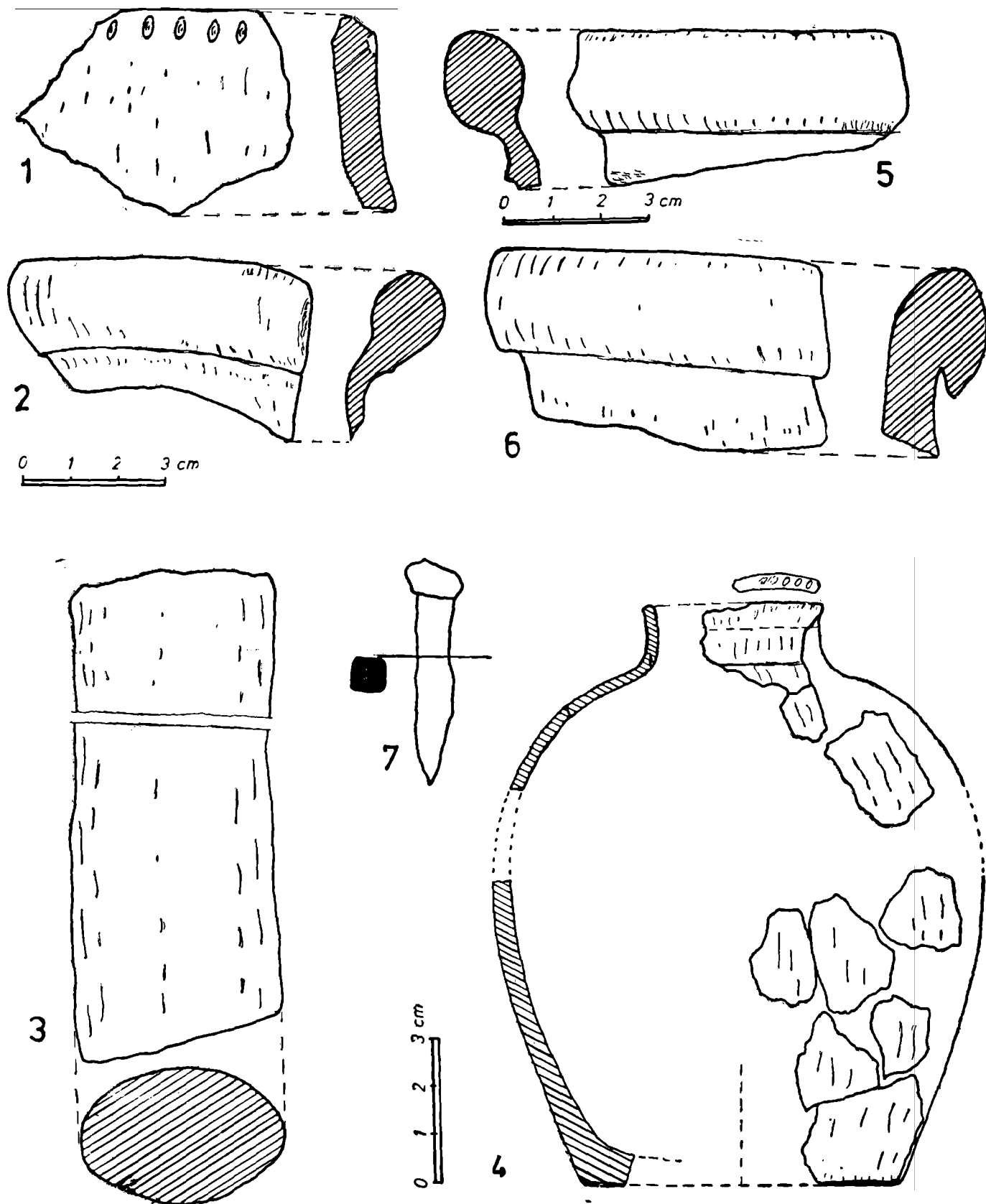

Fig. 3. Ulmeni. Material arheologic: 1-3 groapa 3; 4 groapa 1; 5-6 ceramică din secțiunea I; 7 cui de fier din S I.

Groapa 3 — în formă de sac, coboară din nivelul 3 și se adâncește până la —2,43 m. Conține pământ galben-verzui, mărunțit, bine tasat, în care au apărut câteva fragmente ceramice, lucrate cu mâna (fig. 3/1) și la roată (fig. 3/2), un fragment de toartă de amforă (fig. 3/3), oase de animal și cochilii de gasteropode.

Groapa 4 — de formă conică, se observă de la —1,90 m și se adâncește până la —2,40 m. Umplutura era pământ galben — ușor maroniu. Conținea numeroase cochilii de gasteropode.

În carourile 29—30, la baza nivelului 3 (—1,48 m) s-a conturat un complex — *Cpl. 1* — cu ceramică galben-cărmizie, lucrată cu mâna⁴. În carourile 32—33 se conturează un alt complex — *Cpl. 2* — cu ceramică cenușie, lucrată la roată. Complexul 1 pare să fie o locuință. Din materialul ceramic recoltat aici, lucrat cu mâna, s-a reconstituit un vas de tradiție hallstattiană (fig. 3/4). Din nivelul 4 mai provin și alte fragmente ceramice de aceeași factură⁵.

În cursul cercetărilor au mai fost recoltate numeroase fragmente ceramice, cele mai multe lucrate la roată (fig. 3/5, 6), câteva fragmente de toartă de amforă și un piron de fier (fig. 3/7), cele mai multe provenind din nivelul 3.

Constatăm, în această zonă a stațiunii, prezența unui strat arheologic databil în sec. II—IV e.n. (nivelul 3). O parte din materialul ceramic recoltat din acest nivel provine din vase de import, predominând fragmentele de amfore. Reținem, de asemenea, prezența unui strat (nivelul 4) în care apare material arheologic de tradiție hallstattiană.

În campania 1982 am practicat o secțiune pe movila „lui Reteșan”, plasată în sectorul de vest al acesteia, la 18 m de centrul său⁶. Secțiunea S II are suprafața de 25 × 1 m și este orientată E—NE 58°—V—SV 238°. Caroiul s-a marcat de la vest spre est, din 2 în 2 m. Având un caracter mai ales de control, am săpat numai partea dinspre vest — carourile 1—6, până la —2,00 m. În această zonă, succesiunea stratigrafică este următoarea:

1. strat arabil — pământ negru, tasat, în general granulat, cu grosimea de 0,40—0,45 m; conține fragmente ceramice antice și oase;
2. strat de pământ galben-marونیu, mărunțit, bine tasat, cu grosimea de 0,75—0,80 m; conține puține fragmente ceramice antice;
3. strat de pământ marونیu-cenușiu, granulat; nu se epuizează până la —2,00 m; nu conține material arheologic.

În caroul 1, la —0,60 m, s-a observat o groapă, de formă rotundă, cu diametrul de 1,10 m. Umplutura — pământ marونیu, granulat. Conține fragmente ceramice — cele mai multe din pereți de amforă „cu coaste” — câteva de culoare cărmizie, lucrate cu mâna, și oase de animal. În stadiul actual, rezultatele cercetării nu sunt concludente, continuarea acestora fiind necesară.

LA STATION DE ULMENI, DÉP. DE BUZĂU

RÉSUMÉ

En 1978 on a identifié un établissement de la fin de l'Âge du Bronze au Sud du village de Ulmeni et un complexe largement daté aux II — IVe s. de n.è., au lieu-dit „Movila lui Reteșan”.

En 1979, un sondage dans le complexe des II — IV s. a indiqué la présence d'une nécropole et a confirmé la datation.

En 1982 les fouilles ont été reprises et élargies en deux sections ou ont été fouillés 4 fosses et deux complexes (peut-être des habitations) dans S I et une fosse en S II, en faisant en même temps des observations stratigraphiques.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. Fouilles archéologiques d'Ulmeni.

Fig. 2. Ulmeni. 1 plan de S I; 2 fosses 1, 3, 4 (A plan; B profil).

Fig. 3. Ulmeni. Matériel archéologique. 1, 2, 3 fosse 3; 4 fosse 1; 5—6 céramique de la section 1; 7 clou en fer de la même section.

⁴ Cercetarea Complexului 1 nu s-a încheiat. Ar putea fi o locuință, având în vedere că la —1,67 m apare un strat, gros de 6—8 cm, de pământ galben-nisipos și o groapă, gr. 5, ce pare a fi urma unui par.

⁵ Materialele pot fi atribuite perioadei de început a Latene-ului geto-dac și pot fi puse în relație cu așezarea din punctul „la Teșanu” — marcată pe hartă, fig. 1 — punctul „c”. Materialul recoltat în acest punct indică prezența unei așezări geto-dacice datând din sec. IV—III î.e.n.

⁶ De la 1 octombrie 1982, la lucrări a participat și tânărul arheolog Al. Măciucă, muzeograf la O.P.C.N. Buzău.